

הליכות חיים והשקפה

ישיבה ליד אשה בבא"ן, בבא"ס, או בפליגער

שאלה: אני רוצה לשאול את מוריניו הרב שליט"א, מידי יום ביומו לוקח לי הדרך מהעבודה לביתי כמו ארבעים וחמשה דקות בבא"ן, וכמעט תמיד יש לי עבודה רבה לסדר את מקומות הישיבה שלא אשב ליד אשה, ונפשי בשאלתי מהו אכן גוף ההלכה בישיבה ליד אשה זרה במקומות אלו וכמו בבא"ן או בא"ס ופליגע"ר וכדומה, ועד כמה הוא הצורך לבקש מהם להחליף מקומות בכדי שיהיה לי מקום ראוי לשבת שלא על יד אשה

בפשטות מותר הדבר

תשובה: בפשטות ההלכה בשו"ע, מותר לשבת בסתם על יד אשה זרה במקומות אלו, וכן גם מותר לשבת בין שני נשים זרות אשר אינם מכירות זה את זה, אמנם נביא עתה שני תנאים הכרחיים להתיר זה.

תנאים הכרחיים לזה

בראשונה צריך להיזהר מאוד לשבת במרחק מה מהאשה, ושלא יהיה חשש נגיעה כלל. גם צריך לראות שלא יהיה חשש הרהור מהישיבה על ידה, אמנם באם יודע בנפשו וחושש להרהור וכגון באשה שאינה לבושה בצניעות (ולאו דווקא באינה צנועה, אלא כל חד וחד כפי שמרגיש בנפשו וחייש לתקלה, ולב יודע מרת נפשו), הרי ודאי שמחויב לעשות כל טצדקי שבעולם שלא

לשבת על יד אשה, ואפילו אם יהיה בזה רעש ומהומה רבתי בבא"ן, ושלא יקל כלל בדבר הזה, כי כבר אמרו ז"ל (עדות פ"ה מ"ז) 'מוטב שיקרא אדם שוטה כל ימיו, ואל יהיה רשע שעה אחת לפני הקב"ה'.

נפקותא באשה נדה שהחמירו יותר

והנה באשתו בזמן שאיננה טהורה, נפסק ההלכה (יו"ד סימן קצ"ה) שאסור לשבת לידה כשיש חשש נגיעה, אמנם באשה זרה קצת קיל הדבר (והיינו ודאי כי גם באשה זרה צריך להיזהר מחשש נגיעה וכדלעיל, אמנם באשתו נדה החמירו חז"ל ביותר), ומבאר הרא"ש בחמירותא דהאי, כי באשתו נדה אסרו גם להעביר חפץ מידו לידה (שם) כי חששו שמא יגעו זה בזה בטעות, ובנגיעה יש חשש דמשום קורבתה בימי טהרה יתכן ויצא מכשול בזה, אכן

באשה זרה גם אם בטעות יגע בה חלילה, אין כל כך החשש של מכשול כי אינו מכיר אותה ואין לבו גס בה.

אכן חובה להוסיף בזה, כי גם לפי האופנים דלעיל שהותר הדבר, הרי שאם הוא בעל היכולות ואפשר לו לפזר מעות לשבת במקום שאינו על יד אשה, וכגון בנוסע בפליגע"ר שיכול להוסיף ממון שיהיה לו מקום ב - ssalC tsriF או ב - ssalc ssenisub וכדומה, ודאי שראוי הדבר, והרי זה ייחשב עד למאוד אצל השי"ת, ואשרי לו ואשרי חלקו.

וכן בנסיעה בפליגע"ר יחד עם אשתו בזמן שאיננה טהורה, אם הוא בעל יכולת, ודאי כי נאה ויאה לפזר מעות רב לקנות מקום יקר שיוכלו לשבת בהפסק ראוי.

אמירה נעימה...

לשון בעל הגדה: ויגר שם - מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים: וצריך ביאור שלכאורה הוא סותר לדרשת חז"ל על 'ירד שם' - 'אנוס על פי הדיבור' שמביא בעל הגדה ממש קודם שהביא דרשה זו ששם משמע שהיה מוכרח לשהות ולישב שם בגזירת הבורא ב"ה, וכאן דורש שירד 'לגור שם' בדרך עראי.

והכונה בזה הוא, שכלל ישראל נזהרו במשך כל תקופת גלות מצרים שלא להשתקע ולהפוך לתושבי קבע, ולמרות אריכות השנים לא נהיו חלק מהאומה המצרית, היפך מדרך העולם שלמשל מי שמגיע לאמריקה ממדינה אחרת, שתחילה הוא מייחס עצמו למקום מוצאו, אך

עם השנים ובוודאי אם נשאר כאן לגור במשך עשרים שנה ויותר, נהפך ל'אמעריקאנער' מוחלט בכל מהותו והשתייכותו.

וזהו 'לגור שם' שאע"פ שידעו שעליהם להתכונן לחיות בארץ מצרים למשך הרבה שנים, בכל זאת כל האופן וההתנהגות שלהם היתה כמו אנשים שמגיעים לתקופה קצרה כגרים, ולא על מנת ליטמע כאזרחים שוים בין המצריים.

וכך צריך כל יהודי להרגיש בגלות בין העמים, שמה שלא יהיה וכמה שישתובב בין הגויים, תמיד ישמור על ריחוק וירגיש 'פרעמדקייט'

לעומתם. ובשנות חיי יעקב במצרים, הורה לדורות כיצד תיראה צורת ההתנהגות של יהודי בגלות. וכל ההמשך שבני ישראל לא שינו שםם לשונם ולבושם, היה מהיסודות שנטע יעקב אבינו. ובדרך זה כתב ה"משך חכמה" (בחוקותי ד"ה ואף גם זאת עיי"ש בדבריו הנפלאים) שיעקב אבינו הציב את מצב עם ישראל בגלות, וקבע בנפש בני ישראל קשר טבעי להשתוקק לארץ האבות, שירגישו 'ויגר שם' - אנו כאן רק באופן זמני כגרים ולא להשתקע. ואף אם יעביר יהודי את כל חייו בארץ נכריה, ירגיש שאין לו שייכות וחלק עם הגויים, ויתרחק מלעשות כמעשיהם ומנהגיהם.

"מקום זה ממתין עבורך! הרם את מתת ירך הנדיבה למען הוצאת הגליון הזה"

"מקום זה ממתין עבורך! הרם את מתת ירך הנדיבה למען הוצאת הגליון הזה"

ליכות רפואת השלימה של מוריניו הרב שליט"א הונצח ע"י תלמידו המיחל לשמוע עוה"פ את שיעוריו הנחמדים והיקרים